

Kuntaliitto
Kommunförbundet

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2018, talousarviot ja - suunnitelmat 2019-2020

Tiedotustilaisuus 13.2.2019

Kuntatalousyksikön johtaja Ilari Soosalu
[@IlariSoosalu](#)

13.2.2019

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot

- Ensimmäinen kattava kuva kuntasektorin taloudesta vuonna 2018
- Tilastokeskuksen keräämä aineisto, jota on jalostettu ja analysoitu Kuntaliitossa
  - Vuoden 2018 tilinpäätösarviotiedot kerättiin kaikista Manner-Suomen kunnista ja kuntayhtymistä
- Tietoihin on lisätty kuntien ja kuntayhtymien talousarviotiedot ja –suunnitelmatiedot vuosilta 2019-2020

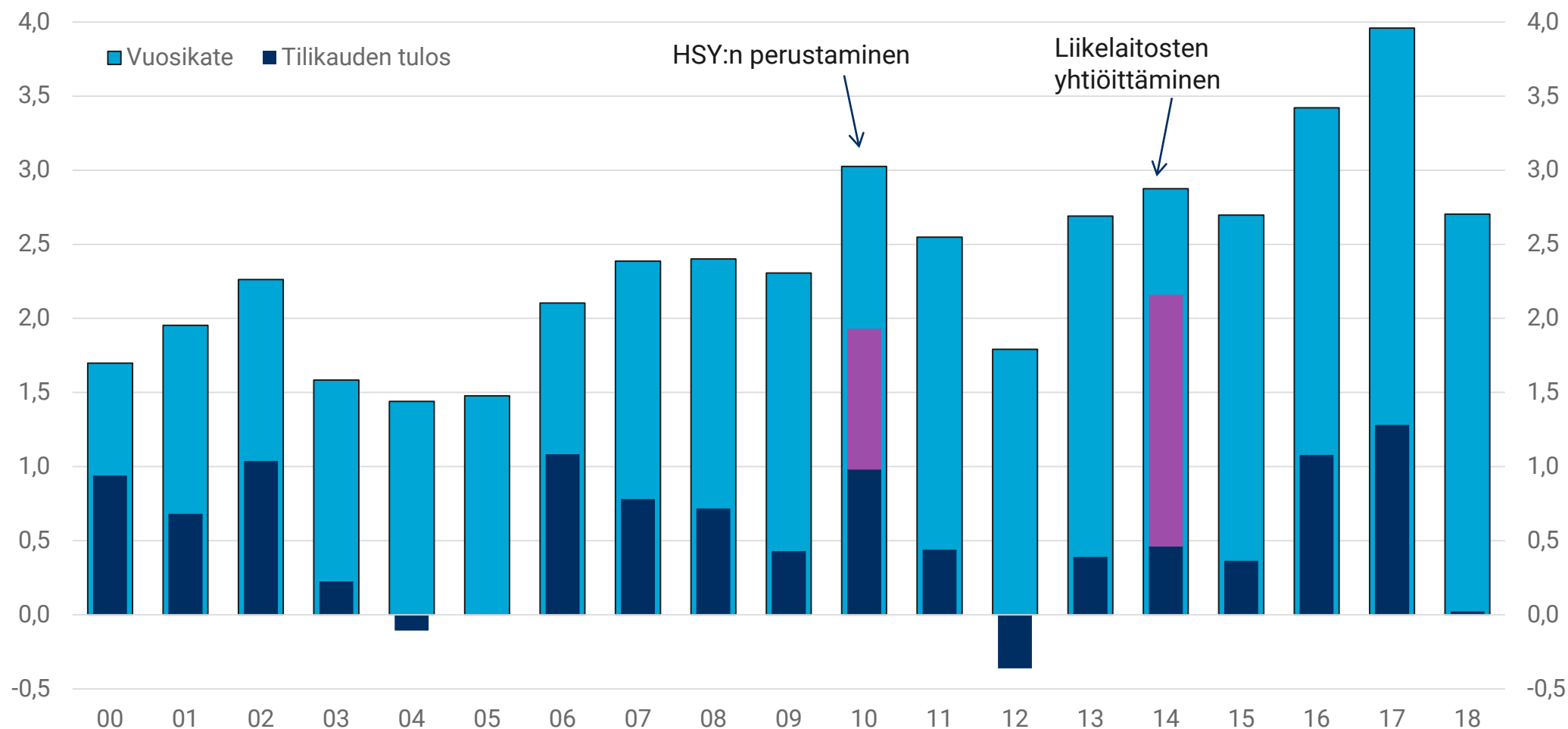
Kuntatalous heikkeni dramaattisesti

- Noin kaksi kolmasosaa Manner-Suomen kunnista teki negatiivisen tuloksen
  - Kunnat ja kuntayhtymät ottivat lainaa lisää lähes miljardin.
- Huonon tuloksen taustalla kuntien eriytymistä
  - Ilman Helsingin, Espoon ja Vantaan positiivista tulosta, Manner-Suomen kuntien tulos olisi lähes 500 miljoonaa euroa alijäämäinen.
- Tilikauden tulos ollut 2000-luvulla vain muutama vuotena heikompi

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate sekä tilikauden tulos vuosina 2000-2018, mrd. €

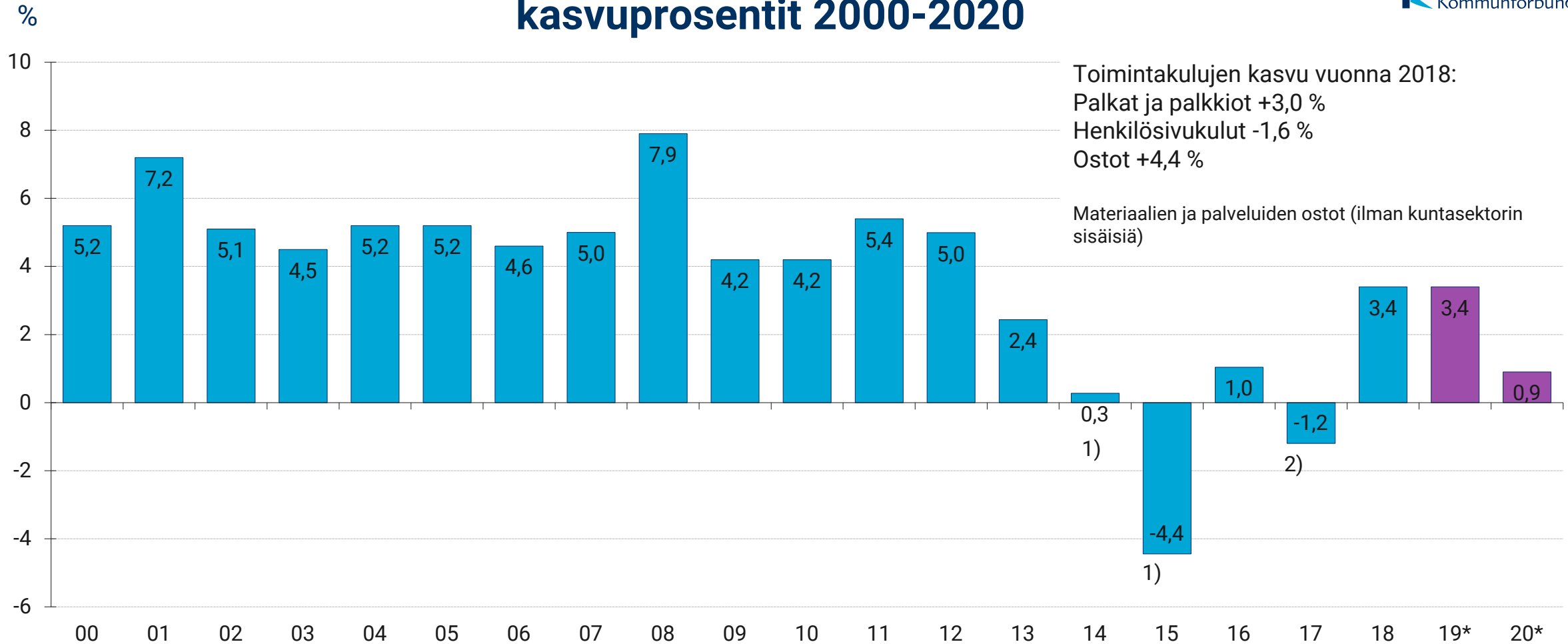
Tilikauden tulos sisältää vuonna 2010 HSY:n perustamisesta johtuvia satunnaisia tuloja noin 0,95 mrd. euroa ja vuonna 2014 liikelaitosten yhtiöittämisistä johtuvia satunnaisia tuloja arviolta 1,7 mrd. euroa.

Miksi kuntatalous heikkeni?

- Toimintamenot kasvoivat yli 3 %
- Verotulot laskivat -0,5 %
- Valtionosuudet vähenivät -0,6 %
- Vuosikate heikkeni lähes 32 %

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulujen kasvuprosentit 2000-2020

1) Vuosina 2014-2015 toimintamenojen kasvua hidastaa kunnallisten ammattikorkeakoulujen sekä liikelaitosten yhtiöittäminen.

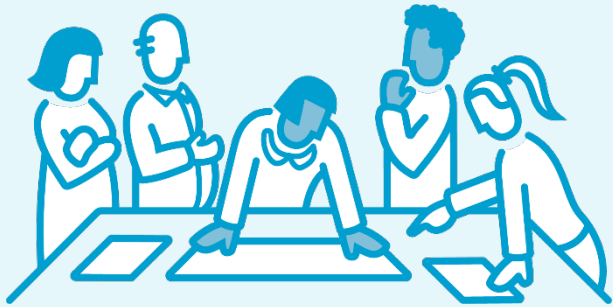
Lisäksi vuonna 2015 menojen tasoon vaikuttaa tilastouudistus. Ilman näitä toimenpiteitä kasvu olisi ollut vuosina 2014 ja 2015 noin 1 %.

2) Vuonna 2017 toimintamenoissa näkyy perustoimeentulotuen maksatuksen ja laskutuksen siirto

Kelalle sekä kiky-sopimus. Ilman näitä toimenpiteitä kasvu olisi noin 1 %.

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2018 tilinpäätösarvioiden mukaan, vuodet 2019 ja 2020 talusarvioiden ja -suunnitelmien mukaan. Ahvenanmaan kunnat TP17 mukaisina.

Miksi kunnallisverotulot laskivat 2018?

Kilpailukykysojimus

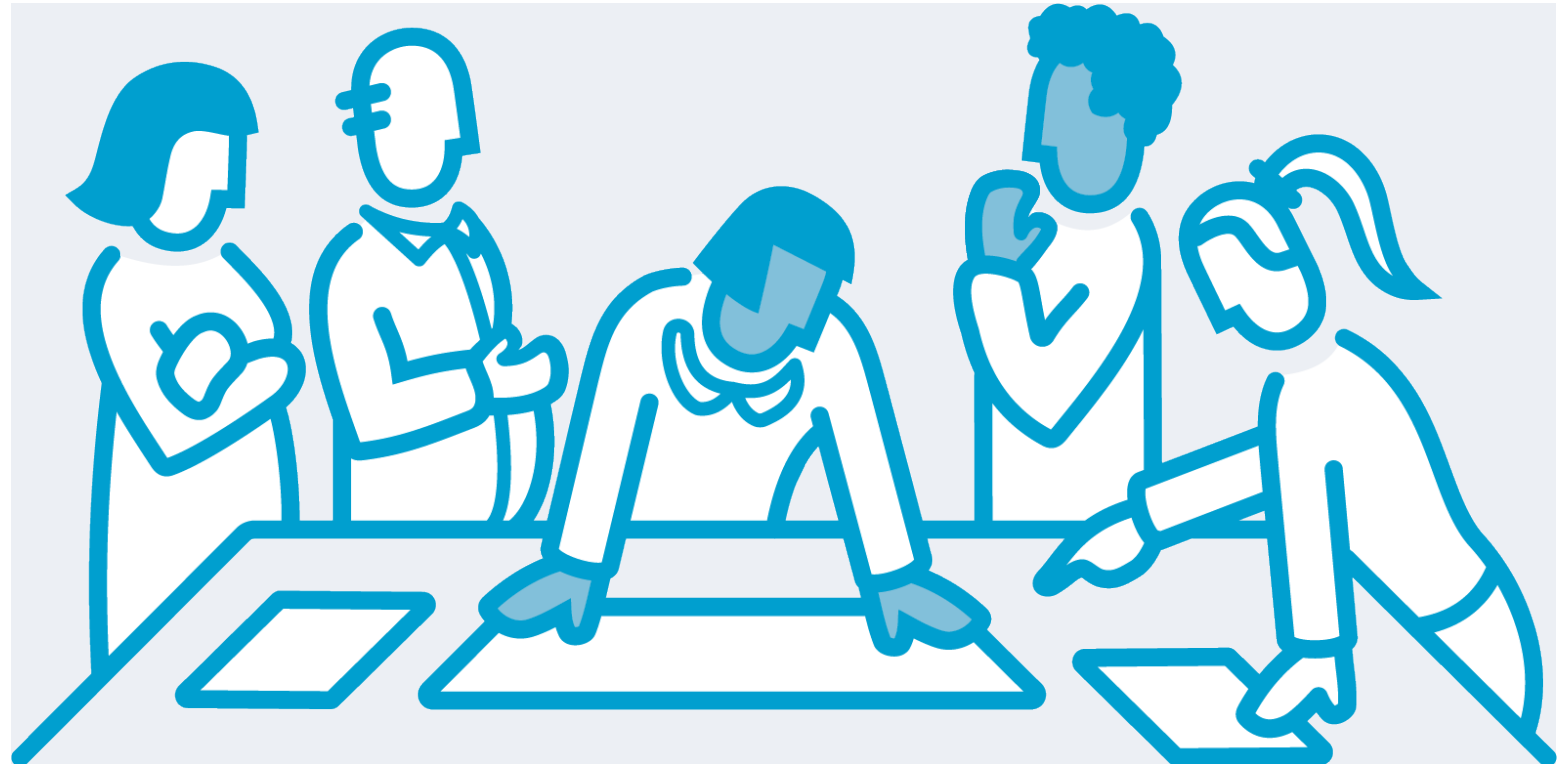
**Verojärjestelmän
vaikutukset**

**Ennätysuuret
ennakonpalautukset**

Kilpailukyky- sopimus

- Taustalla verovuosi 2017: odotettua heikompi kehitys, johtuen pääosin kilpailukyky sopimuksen vaikutuksista
- Melkein puolet kilpailukyky sopimuksen vaikutuksista ei kompensoitu: palkansaajien vakuutusmaksut, palkkojen nollakorotukset, lomarahojen leikkaus sekä työnajan pidennys (osittain menosäästöjä)
- Negatiivinen vaikutus yhteensä noin 115 miljoonaa euroa

Verojärjestelmän vaikutukset

- Kunnallisveron heikko kehitys ja pääomatuloverojen voimakas kasvu verovuonna 2017 johti suuriin negatiivisiin oikaisuihin kunnallisveroon verotuksen päätyttyä
- Käytännössä vuonna 2017 kertyi liikaa veroja jotka oikaistiin vuonna 2018

Ennätysuuret ennakonpalautukset

- Vuonna 2018 henkilöasiakkaille palautettiin ennätyspaljon veroja, yli 250 miljoonaa enemmän kunnallisveroja verrattuna vuoteen 2017

Vuoden 2018 tilinpäätösarvioiden tulkinassa huomioitavia seikkoja

- Kikyyn liittyviä säästöjä leikattiin kuntien valtionosuuksista lisää 118 milj. euroa
- Muita valtionosuusleikkauksia tehtiin lisäksi 35 milj. euroa
- Kustannustenjaon tarkistus pienensi kuntien valtionosuuksia 68 milj. euroa
- Varhaiskasvatusmaksujen laskun kompensoimiseksi lisättiin kuntien valtionosuuksia 25 milj. eurolla
- Veroperustemuutosten vaikutus kompensoitiin lisäämällä valtionosuuksia noin 131 milj. €
- Valinnanvapauspilotit ja muut kärkihankkeet kasvattivat valtionosuuksia

Valtionosuudet
laskivat
0,6 % eli noin
50 milj. euroa

Kuntatalouden kehitys eriytynyt entisestään

- Valtaosa (196) kunnista teki negatiivisen tuloksen
- Helsingin kaupunki teki lähes 400 miljoonaan positiivisen tuloksen
  - Myös Espoo ja Vantaa tekivät hyvän tuloksen
- Isojen kaupunkien välillä kuitenkin eroja
  - Esimerkiksi Tampere, Turku ja Oulu tekivät negatiivisen tuloksen

Suurimmat ja pienimmät tilikauden tulokset vuonna 2018 Manner-Suomen kunnissa, miljoonaa euroa

Kunta	Tilikauden tulos (m€)
Helsinki	390
Espoo	39
Vantaa	28
Viitasaari	11
Riihimäki	9
Ylöjärvi	5
Iisalmi	4
Uusikaupunki	4
Naantali	4
Kauniainen	4

Kunta	Tilikauden tulos (m€)
Tampere	-57
Turku	-46
Oulu	-35
Kouvola	-26
Rovaniemi	-18
Rauma	-16
Pori	-15
Lohja	-14
Salo	-13
Hämeenlinna	-13

Tietoja kuntien ja kuntayhtymien taloudesta 2017-2020

	Mrd. euroa				Muutos %		
	2017	2018 TPA	2019 TA	2020 TS	2018	2019	2020
Toimintatuotot	9,18	9,39	9,54	9,69	2,3	1,5	1,6
Toimintakulut	-36,68	-37,94	-39,21	-39,56	3,4	3,4	0,9
Toimintakate	-27,50	-28,55	-29,40	-29,59	3,8	3,0	0,7
Verorahoitus yhteensä	31,09	30,93	31,92	32,64	-0,5	3,2	2,3
-Verotulot	22,55	22,44	23,57	24,26	-0,5	5,1	2,9
- Valtionosuudet	8,54	8,49	8,34	8,38	-0,6	-1,8	0,4
Vuosikate	3,96	2,70	2,76	3,12	-31,7	2,2	12,8
Poistot ja arvonalentumiset	-2,82	-2,74	-2,86	-2,96	-2,6	4,4	3,4
<i>Vuosikate % poistoista</i>	141	99	96	105			
<i>Neg. vuosikatteen kuntia (kpl)</i>	4	38	16	14			
Tilikauden tulos	1,28	0,02	-0,03	0,20			
<i>Neg. tuloksen kuntia (kpl)</i>	55	196	185	142			
Investointimenot, brutto	-4,63	-4,77			3,1		
Toiminnan ja investointien rahavirta	0,13	-1,47					
Lainakanta 31.12.	18,42	19,41			5,4		

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2018 tilinpäätösarvioiden mukaan, vuodet 2019 ja 2020 talousarvioiden ja -suunnitelmien mukaan. Ahvenanmaan kunnat TP17 mukaisina.

Kiitos!

Kuntatalousyksikön johtaja Ilari Soosalu

050 371 2999

Ilari.soosalu@kuntaliitto

@IlariSoosalu

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

kuntaliitto.fi

PL 200, 00101 Helsinki
Kuntatalo, Toinen linja 14
00530 Helsinki

